

نەتەوۆیەکی بێ دوا بەرگەدوورەکی دادەگەرەیی ! ... نوسینی/ نەژاد مەحمەد رەسو

سەفەری کوردان لە گەران بێدوای ئێلتەرناتیڤەکاندا بەرزگاربوونیان لەدەخی ژبانی گشتی نەتەوۆی زەر سەخت بوو. رەزەر و سەتگی ژبانی کەمەلایەتی و سیاسی و ئابووری و کەلتووری خەیدا وازی لەنەمری نەوۆکانی هەناو بە ئێوۆی حورمەت و شک بە کەمەلگای بگەرێنەتەو.

لەئەدەبیاتی جیهانییدا نووسەرێ ئینگلیزی توماس کارلایل لەنووسینەکانیدا بەناوی (بەرگەدرووی جەدراو) ئێمەیی کردو بەناوێشانی ژبانی نامەییەکی کەبەشەوۆی گەلتەجاری و تەنزەو نووسراو. رەبەتە سەرکێکەکی ئێوۆ دەبەت کە مامەستایەکی هەیی تێرەکی هەیی دەربارەیی (فەلسەفەیی پەشین و جە و بەرگ) دواتریش لەسالی ۱۸۳۶ وەک کتەب چاپکراو. ئەم تێرەیی باس لەو دەکات کە کەمەلگە جەکی دراوی لەبەردایە و لەم دەخە دراوۆی جە و بەرگدا ژبان دەگوزەرنەت و پەویستی بە پێنەکردن هەیی ! بەیی بێدوای پێنەکەرەکی شارەزاو و ووریا و ژیردا دەرگەرەن .

بەنام کەشە سەرکێکە ئێوۆی ئەم بەرگەدرووی خاوەن کەمەلگایەکی جە دراوۆ و دەرەتە خاوەن نوخەیی سیاسی و ئابووری و ئەخلاقی و رەلەکی تەواوی لەسەر هەموو جومگەکانی ژبانی کەمەلگە هەیی رەلەکانەکاندا لەم تێرەیدا خودی (بەرگەدروو) جەکانی پەویستی بە پێنەکردن هەیی و جەلی دراوی لەبەردایە رەبی کەلتووری گەرانێ ئەم بەدوای کەسە شیاوکان و فریاد رەسەکان لە فەلسەفەیی توماس کارلایل کورت دەرەتەو و درەژبوونەوۆیەکی مەژووی و دیرەکی مەزنی دەرەتە لەگەران بەدوایدا .

سەرەجام کەمەلەکی کایەیی پەشەوویی لە پەیوێندی بەبەدەست و ژەردەست دروست دەرەتە تا ئاستی تەکشکاندن و شەرزی و مەملانەییەکی نەعەقلانی دەرەتە تا ئەندازەیی بەدەسەتەتە و چاندنی هەستەکی قوول و پتر بوون لە بە قەوارەیی و بە سەبەری !

بەیی ئەم ئاوەندە گەرەییە کە سیاسییەکان ئێیانەوۆت تەنها وێندەیی خەیانێ تەدا بێنەو و هیچ وێندەییەکی دی نە ئاوە وەک ئێو پەندە میلیی وایە کەدەرەت (مامە دارتاش بە دەرگای) .